

VERKSAMHETSPLAN 2021-2022

FOLKTINGET

VERKSAMHETSPLAN 2021-2022

Allmänt

Folktinget är en lagstadgad organisation som arbetar för att främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter och den svenska kulturens och svenska språkets ställning i Finland. Folktinget är ett samarbetsorgan som fungerar över politiska gränser, och där alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar. Folktinget har ett unikt mandat att koordinera intressebevakningen av det svenska i Finland.

Folktinget är en remissinstans i lagberedningen och hörs ofta av riksdagens utskott. Folktinget ger utlåtanden och skrivelser i aktuella frågor med språkliga konsekvenser och ordnar sammanträden med ministrar och beredande tjänstemän i sitt påverkanuppdrag. Vi arbetar för att språkliga rättigheter ska få bättre synlighet i lagstiftningen och för att tillgången till tjänster på svenska ska säkerställas i strukturella lösningar och i praktiken.

Folktinget ordnar också kampanjer för att förbättra språkklimatet i Finland och kulturevenemang som skapar samhörighet bland den svensktalande befolkningen i Finland, ger den svenskspråkiga kulturverksamheten synlighet och stärker tvåspråkigheten i Finland.

Tyngdpunkter

Folktinget kommer att fortsätta sitt arbete för att förbättra språkklimatet

Språkbarometerns preliminära resultat visar att språkklimatet har förbättrats något. Folktinget kommer att fortsätta med sitt attitydarbete för ett positivare språkklimat genom att ordna evenemang och kampanjer som riktar sig till den breda allmänheten. Folktinget uppdaterar informationsmaterial, både informationsbroschyrer och material på webben. Folktinget deltar i justitieministeriets arbetsgrupp för att bekämpa rasism och diskriminering och för att främja goda relationer mellan olika befolkningsgrupper.

Folktinget bevakar den svenskspråkiga befolkningens rätt till myndighetservice på svenska

Ett växande problem är att en del myndigheter inte erbjuder service jämlikt på landets båda nationalspråk. Brister i myndigheternas språkliga service har lett till att många svenskspråkiga inte blir betjänade på svenska, trots att de skulle ha en laglig rätt till det. Folktinget kommer att utveckla sitt språkskyddsarbete och sina kontakter till myndigheterna. Folktinget kommer att satsa på en tydligare information om språklagens stadganden till myndigheterna.

Vi kommer också att informera om språklagen, om medborgarnas språkliga rättigheter och om instanser att rikta anmärkningar till om brister i den språkliga servicen. Vi kommer att fästa uppmärksamhet vid att informationen är lätt tillgänglig och tydlig. Folktinget kommer att delta aktivt i arbetet med regeringens nationalspraksstrategi och upprätthålla regelbunden kontakt till justitieministeriets avdelning för språkfrågor. Vi stöder språköarna i deras arbete för synliggörandet av svenskan i samhället och för att förbättra den svenskspråkiga servicen.

Folktinget startar ett visions- och strategiarbete ”Folktinget 2030”

Ett visions- och strategiarbete för Folktinget påbörjas. Målsättningen är att skapa en helhetsbild hur vi vill att Folktinget ska arbeta och fungera för att ha de bästa förutsättningarna för att uppfylla sitt uppdrag år 2030. Vi kommer att genomföra en omvärldsanalys utgående från en bred dialog med Folktingets samarbetsparter, förtroendevalda och allmänheten. Vi vill ta reda på hur Folktinget uppfattas idag och vilka förväntningarna är på Folktinget. Vi vill utveckla verksamheten så att Folktinget är en proaktiv och dynamisk organisation som följer med sin tid och har tydliga målsättningar för sitt arbete. Folktingets kansli leder det operativa arbetet utgående från de

riktlinjer som Folktingets styrelse slår fast. Visionen och strategin ska resultera i en handlingsplan. Under år 2021 uppgörs en plan för arbetet. I samband med visions- och strategiarbetet förnyas Folktingets kommunikationsstrategi. I detta sammanhang görs även en översyn av Folktingets stadgar samt andra styrdokument.

Den finlandssvenska statistiska rapporten förnyas. Senaste rapport kom ut år 2013. Professor Jan Saarela från Åbo Akademi har engagerats för skrivarbetet. Rapporten beräknas vara färdig till sommaren 2021.

Det nordiska samarbetet stärks på Folktingets internationella agenda

Folktinget kommer att ta fram en agenda för Folktingets nordiska och internationella verksamhet under år 2021. En kartläggning över nordiska samarbetsparter görs upp. Folktinget planerar ett projektsamarbete med Finlandsinstitutet i Stockholm om att underlätta möjligheterna för unga finlandssvenskar att återvända till den finländska arbetsmarknaden efter studier och arbete i Sverige. Folktinget fortsätter sin medverkan i nätverket för språkliga minoriteter i EU.

Åland

Folktinget fortsätter sitt samarbete med Ålands landskapsregering. Folktinget och landskapsregeringen ordnar under våren 2021 ett webinarium om framtidens arbetsmarknad och behovet av det svenska språket. Vi utgår från en färsk kartläggning över arbetskraftsbehovet på Åland, regeringens utredning om den svenskspråkiga utbildningen och en aktuell doktorsavhandling om behovet av finska och svenska språken på arbetsmarknaden i Finland. Folktinget fortsätter att arbeta för att kontakterna mellan myndigheterna på fastlandet och Åland ska fungera friktionsfritt på svenska. Folktinget följer med frågan om brister i laggranskningen av svenskspråkiga lagtexter. Folktinget fungerar som sakkunnigorgan i lagtingets höranden gällande frågor som berör språkklimatet och språkfrågor i Finland. Planen är att ordna den stora svenskadagenfesten i Mariehamn den 6 november 2021 och på detta sätt uppmärksamma den åländska självstyrelsens 100-årsjubileum.

Ett nytt Folkting utses

Kommunalvalet var planerat att ordnas i april 2021 men flyttades till juni på grund av coronapandemin. I samband med det utses folktingsledamöterna för den kommande fyraårsperioden. Inför kommunalvalet medverkar Folktinget i projektet ”Svenskfinland pratar” i samarbete med Bildningsalliansen och Åbo Akademi.

Folktingets session

Folktingets session ordnas den 23 april som en digital session. En extra session ordnas på hösten för att välja bland annat styrelse.

Synlighet och kommunikation

Folktinget utvecklar sin webbplats för att kunna erbjuda ännu bättre information, innehåll och svar på frågor om språkliga rättigheter och Folktingets verksamhet till allmänheten och myndigheter. Vi skapar ”Folktinget svarar”-kolumnen där vi regelbundet svarar på aktuella frågor. Därtill kommer vi att publicera inlägg från folktingsmedaljörer, förtroendevalda och samarbetsparter i en bloggtext på webbplatsen. Folktinget ger ett nyhetsbrev, Folktingsbrevet, ca sex gånger per år, där vi informerar om vår verksamhet.

Folktinget intensifierar sin närvaro på sociala medier och via digitala plattformar. Speciellt fokus kommer att sättas på rörligt material i form av informationsvideon. En del av Folktingets tryckta broschyrer uppdateras och kompletteras med digitala stödmaterial. Folktingspodden som medium kommer att få en fortsättning under år 2021. Folktinget har ett gott samarbete med de finlandssvenska tidningshusen och Svenska Yle. Nya samarbetsmodeller med privata aktörer utreds.

Jämlikhet, tillgänglighet och likabehandling

Folktinget satsar på att kontinuerligt förbättra tillgängligheten i olika delar av verksamheten. Bland annat har Folktingets webbplats under 2020 bearbetats till att bli tekniskt tillgänglig för att uppfylla de krav som lagen om tillhandahållande av digitala tjänster ställer. Folktingets uppdragsbeskrivning finns tillgänglig på lättläst svenska och en video på finlandssvenskt teckenspråk är under arbete. Folktingets personal kommer att utbildas i att skriva lätt svenska och vi strävar efter att allt oftare bearbeta texter till klarspråk. Digitalt och skriftligt material med lättillgänglig information om rätten att använda eget språk tas fram i början av året.

Folktinget är medlem i delegationen för likabehandlingsärenden, som verkar i anslutning till Diskrimineringsombudsmannens byrå. Delegationen har till uppgift att främja likabehandling, behandla frågor som gäller likabehandling och fungera som en kanal för utbyte av information mellan aktörer som arbetar för att förebygga diskriminering.

Folktinget deltar också i delegationen ”Digi i vardagen”, som är en samarbets- och dialogkanal mellan civilsamhällsorganisationer, forskare, olika myndigheter och finansministeriet som svarar för digitaliseringen av offentliga tjänster.

Påverkansarbetet sektorsvis

Social- och hälsovården

Under år 2021 kommer Folktingets tyngdpunkter inom social- och hälsovården att vara uppföljning av vårdreformen, bevakning av annan lagberedning samt åtgärder för att förbättra tillgången till svenskkunnig personal.

Bevakningen av riksdagsbehandlingen av vårdreformen kommer att vara aktuell i början av perioden. Dessutom kommer bevakningen av genomförandet av reformen att fortsätta under de kommande åren. Folktinget stöder beredningen av de tvåspråkiga välfärdsområdena och i synnerhet Egentliga Finlands välfärdsområdes uppdrag att samordna samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena och Västra Nylands välfärdsområdes uppdrag att stöda den svenskspråkiga utvecklingsverksamheten i landet. Samarbetet med VPS-gruppen och Kommunförbundet fortsätter.

Folktinget kommer också att bevaka bland annat förnyandet av funktionshinderlagstiftningen och lagstiftningen om självbestämmanderätt inom social- och hälsovården samt reformen av den social tryggheten.

Folktinget publicerade utredningen ”Vart försvinner den svenskspråkiga vårdpersonalen?” i november 2020. Utredningen innehöll en kartläggning över tillgången till svenskspråkig social- och hälsovårdspersonal ur tvåspråkiga kommuners perspektiv samt en översikt över hur antalet utexaminerade inom vårdbranschen motsvarar det regionala behovet av arbetskraft. På basis av utredningen planerar vi vilka åtgärder Folktinget kan vidta för att bidra till en förbättrad tillgång till svenskspråkig personal. En av åtgärderna fokuserar på utbildningen av svenskspråkiga psykoterapeuter. Folktinget följer aktivt upp social- och hälsovårdsministeriets behandling av utmaningarna kring psykoterapeututbildningen och riksdagens behandling av medborgarinitiativet om kostnadsfri psykoterapeututbildning.

Utbildning

Folktinget fortsätter verka för att trygga tillgången till en likvärdig och kvalitativ utbildning på svenska på alla utbildningsnivåer. Tillgången till behörig svenskspråkig personal inom bildningssektorn, allt från småbarnspedagogik till högre utbildning är en central fråga som ständigt bevakas.

Folktinget följer med utredningsarbetet över den svenskspråkiga utbildningens särdrag, utmaningar och utvecklingsbehov som finns inskrivet i regeringsprogrammet och bevakar de svenskspråkiga intressena i den utbildningspolitiska redogörelsen som ges till riksdagen 2021. Folktinget medverkar i undervisnings- och kulturministeriets nationella forum för utvecklingsprogrammet ”Utbildning för alla”. Målsättningen med programmet är att förbättra kvaliteten och jämlikheten inom småbarns-

pedagogiken och den grundläggande utbildningen samt att trygga en jämlik start för lärandet.

Under de kommande åren fortsätter vi att följa upp effekterna av yrkesutbildningsreformen via utvecklingsprogrammet ”Rätt att kunna”. Programmets syfte är att förbättra kvaliteten och jämlikheten inom yrkesutbildningen.

Folktinget bevakar den svenskspråkiga skolhemsverksamheten vid Lagmansgården via sitt engagemang i den svenska sektionen under delegationen för statens skolhem.

Förvaltning

En prioriterad fråga inom förvaltningen är fortsättningsvis tryggandet av offentliga säkerhetstjänster på svenska. Det är nödvändigt att stärka verksamhetsförutsättningarna för utbildningen av svenskkunnig yrkespersonal inom polisväsendet, nödcentralsverksamheten och räddningsväsendet. Folktingets mål är att regeringen inleder en regelbunden räddningsmannautbildning på svenska vid Helsingfors räddningsskola från och med våren 2023. Därtill bevakar Folktinget reformen av lagen om nödcentralsverksamhet, som behandlas i riksdagen i slutet av år 2021.

Reformen av social- och hälsovården samt räddningsväsendet berör också förvaltningen, och bevakningen av riksdagsbehandlingen är aktuell i början av perioden.

Språkliga rättigheter och digitalisering är en central fråga inom Folktingets verksamhet. De språkliga rättigheterna ska tillgodoses i digitaliseringen av offentliga tjänster. Folktinget ser över möjligheterna att ytterligare bredda diskussionen kring likvärdiga digitala myndighetstjänster på svenska och finska. Den kommande lagstiftningen om öppendata och utökad användning av offentlig information är ett led i detta arbete.

Folktinget fäster stor vikt vid förhandsbedömningen av språkliga konsekvenser i reformprojekt och lagberedningen även i fortsättningen. Det är därtill angeläget att regeringen utvärderar språkliga konsekvenser av strukturreformer i efterhand, om förutsättningarna för att tillgodose språkliga rättigheter har försvagats.

Folktinget bevakar vidare reformen av lagen om statens närvaro i regionerna samt beredningen av en riksomfattande rättshjälps- och intressebevakningsmyndighet och tar enligt behov ställning till de förslag som läggs fram.

Integration på svenska

Folktinget lyfter fram goda exempel på lyckade integrationsstigar på svenska. I början av år 2021 ordnar vi ett möte med bildningsdirektörerna i de största tvåspråkiga städerna i Svenskfinland för att diskutera den svenskspråkiga bildningssektorns möjligheter att befrämja integrationsmöjligheterna på svenska. Folktinget och kommunförbundets svenska team startar tillsammans ett nätverk för integrationskoordinatorer i de tvåspråkiga och svenska kommunerna.

Samarbetet mellan Folktinget och Bildningsalliansen kring integrationsfrågor fortsätter. Folktinget fortsätter att ordna de finlandssvenska integrationsdagarna tillsammans med Bildningsalliansen. I övrigt omsätts Folktingets integrationsarbete genom att vi är i kontakt med myndigheter, informerar om rätten till språkliga rättigheter och stöder enskilda personer i kontakten med integrationsmyndigheter.

Kultur och medier

Folktinget arbetar för ett mångsidigt till kultur- och medieutbud på svenska i Finland. Vi följer kontinuerligt med utvecklingen på det svenskspråkiga kultur- och mediefältet. Inom media följer vi speciellt med den snabba digitaliseringsutvecklingen av mediefältet. Inom kulturen fäster vi särskild uppmärksamhet vid den finlandssvenska barnkulturen och ett jämlikt utbud av den i Svenskfinland.

Folktingets kampanjer och evenemang

Folktinget fokuserar även i fortsättningen på att informera om det svenska i Finland och synliggöra Folktingets verksamhet. Kampanjen ”Folktinget i farten” fortsätter och genomförs både i svensk- och finskspråkiga miljöer. Folktinget i farten handlar om olika typer av aktiviteter av pop-up karaktär eller aktiviteter som förverkligas tillsammans med en annan aktör. Coronapandemin begränsar antalet fysiska möten och träffar, men genom digitala evenemang eftersträvar vi att nå ett stort antal människor. Folktinget ordnar webinarier och strömmade seminarier.

Folktingets kampanj för att lyfta upp goda insatser för det svenska i Finland skapades år 2020. Kampanjen ”Bra gjort – Folktinget tackar” fortsätter under 2021. Målsättningen är att involvera Folktingets förtroendevalda i en högre grad i arbetet. De förtroendevalda fungerar som en sammankopplande länk mellan sin kommun eller region och folktingskansliet i planeringen av olika evenemang.

SuomiAreena

År 2021 ordnas SuomiAreena digitalt på grund av coronapandemin. Folktinget deltar genom att arrangera en diskussion som strömmas. SuomiAreena är Finlands största forum för finländska samhällsdiskussioner och arrangeras av mediebolaget MTV och staden Björneborg. Folktinget planerar att också delta i SuomiAreena 2022, som då förhoppningsvis kan arrangeras i Björneborg med aktivitet både på medborgartorget och med diskussioner på scen.

SuomiAreena är ett evenemang som ordnas kostnadsfritt för besökarna och pågår från måndag till fredag under en vecka i juli. Folktinget bjuder på diskussioner och inbjuder olika finlandssvenska organisationer att medverka till programmet på Folktingets paviljong.

Folktinget samarbetar även med Pori Jazz och bjuder på jazzkonserter på svenska för såväl vuxna som barn.

Svenska dagen och Svenska veckan

Folktinget kommer att fortsätta satsa på en stor tv-sänd svenskadagenfest. År 2021 planeras festen att arrangeras lördagen den 6 november i Mariehamn och år 2022 i Tammerfors. Sedan 2017 har Svenska Yle direktsänt festen i tv och på Yle arenan. Produktionen görs i samarbete med Parad Media. Regionala svenskadagenfester ordnas i Åboland och i Österbotten samt en mottagningsfest på Helsingfors stadshus.

Den svenska kulturveckan, Svenska veckan, firas i samband med svenska dagen. Svenska veckan presenterar ett brett urval av kultur på svenska på olika orter i Finland. Den främsta målgruppen är barn och unga. Förutom fysiska evenemang ordnas även digitala evenemang. De engagerade orterna och Luckorna kompletterar utbudet med egna program. Alla program publiceras på webbplatsen www.svenskaveckan.fi. Omkring 250 program per år arrangeras på orterna under denna vecka och evenemanget får stor synlighet på sociala medier och i lokala medier.

SNELLMANSGATAN 13 A, 00170 HELSINGFORS • TFN +358 9 684 4250
folktinget@folktinget.fi • www.folktinget.fi